

En sund mave hos en robust smågris

Risiko: Foreløbige analyser viser, at højere fødselsvægt er forbundet med en reduceret risiko for mavesår hos smågrise, der fodres med kommercielt pelleteret foder.

Konklusion

De foreløbige resultater viser, at grise kan udvikle mavesår efter fravænning. Ligeledes ser det ud til, at fødselsvægten spiller en rolle i grisens mavesundhed.

Af Juan Miguel Peralvo Vidal, ph.d.-studerende, Københavns Universitet og Nicolai Rosager Weber, specialkonsulent, dyrlæge og ph.d.

Fravænning er en af de største udfordringer for en gris, lige meget hvor gammel den er. Fravænnede grise blandes med nye stifæller og ernæringen, der før fravænning primært var somælk, erstattes med fast foder. Fravænnningen af grise kan medføre en række af udfordringer så som fravænningsdiarré, nedgang i tilvækst eller udvikling af mavesår. Det sidste - mavesår hos smågrise - er for nylig blevet undersøgt af Københavns Universitet og Seges Svineproduktion.

Årsagerne til mavesår er mange, og dets udvikling er ofte forbundet med finmalet og pelleteret foder. Mavesår kan være forbundet med lav dyrevelfærd, øget dødelighed og produktionstab som følge af nedgang i tilvæksten hos grise, der er ramt af svære mavesår. Heldigvis har en igangværende screening af danske sobesætninger vist, at der er meget få besætninger, der har problemer med mavesår. Mavesår

er beskrevet hos slagtesvin og slagtesøer, mens udbredelse og risikofaktorer hos smågrise er ukendte. Derfor udfører Københavns Universitet og Seges i øjeblikket et projekt, der sigter på at identificere risikofaktorer forbundet med udvikling af mavesår hos smågrise.

I 2018 blev der gennemført en undersøgelse i ti smågrisebesætninger i Danmark, hvor 20 smågrise pr. besætning blev undersøgt for mavesår. I de ti besætninger var der en forventning om en højere forekomst af mavesår, da der blev anvendt indkøbt pelleteret færdigfoder ad libitum. I undersøgelsen blev det observeret, at i risikobesætningerne havde 35 pct. af smågrisene mavesår. Det er imidlertid vigtigt at fremhæve, at det overvejende var milde mavesår, og at niveauet af mavesår i disse risikobesætninger ikke afspejler den generelle forekomst af mavesår i danske besætninger. En vigtig observation fra denne undersøgelse var, at selv om smågrise udsættes for de samme staldmiljø- og fodringsforhold udvikler kun en lille del af dem mavesår.

Fakta

- Mavesår kan findes hos smågrise, slagtesvin og søer
- Mavesår opstår i området omkring spiserørets indmunding i mavesækken
- Ofte kan man ikke se på grise, at de har mavesår
- Grise med svære mavesår kan have en nedsat tilvækst
- Finmalet og pelleteret foder anses som vigtigste risikofaktor for udvikling af mavesår

Dette tyder på, at individuelle egenskaber også er vigtige for udvikling af mavesår.

Derfor er der blevet udført en risikofaktorundersøgelse for at vurdere, om individuelle egenskaber som f.eks. fødselsvægt, managementforhold og mikrobiologiske faktorer spiller en rolle i udviklingen af mavesår. I denne undersøgelse blev smågrisene fulgt fra fødsel til ti uger i en besætning med et kendt problem med mavesår hos smågrisene. 58 grise blev aflivet i forbindelse med fravænning, og maveundersø-

Foreløbige resultater viser, at der kan være en sammenhæng mellem fødselsvægt og udvikling af mavesår.

gelser viste, at alle grise have sunde maver uden tegn på mavesår. 210 grise blev aflivet ti uger gamle, og i disse grise havde cirka en fjerdel af grisene mavesår. Hovedparten af mavesårene var af mild karakter.

De foreløbige resultater tyder på, at fødselsvægt er en god forudsigelse for mavesår. Således vil grise med en høj fødselsvægt have en reduceret risiko for mavesår fra fravænning op til ti uger. Selvom der endnu ikke er lavet en fuldstændig statistisk analyse af resultaterne, fremhæver det-

te resultat vigtigheden af pat- tegrisesens robusthed i forhold til udvikling af mavesår. I løbet af 2019 bliver der også udført metagenomiske analyser af prøver fra maveindhold for yderligere at belyse de mikrobiologiske forhold i udviklingen af mavesår.

Næste skridt i projektet vil være at undersøge betydningen af grisenes ædeadfærd for udvikling af mavesår. Dette gøres for at få et bedre og tydeligere billede af, hvordan grisenes fødselsvægt er forbundet med udvikling af mavesår hos grise.